

Số: /KH-SYT

Bắc Giang, ngày tháng năm 2019

KẾ HOẠCH

Thực hiện truyền thông thay đổi hành vi (BCC) Chương trình "Mở rộng quy mô vệ sinh và nước sạch nông thôn dựa trên kết quả" tỉnh Bắc Giang năm 2019

Căn cứ Công văn số 6559/BNN-TCTL ngày 04/8/2016 của Bộ Nông nghiệp và phát triển nông thôn về xây triển khai Chương trình "Mở rộng quy mô Vệ sinh và Nước sạch dựa trên kết quả" tại 21 tỉnh;

Căn cứ Kế hoạch số 3215/KH-UBND ngày 13/10/2016 của UBND tỉnh Bắc Giang về Chương trình "Mở rộng quy mô Vệ sinh và Nước sạch nông thôn dựa trên kết quả" năm 2016 và giai đoạn 2016-2020;

Căn cứ Báo cáo số 56/BC-UBND ngày 18 tháng 7 năm 2018 của UBND tỉnh Bắc Giang về Báo cáo Kế hoạch Chương trình "Mở rộng quy mô Vệ sinh và Nước sạch nông thôn dựa trên kết quả" năm 2019;

Căn cứ Quyết định số 137/QĐ-UBND ngày 28/01/2019 của UBND tỉnh Bắc Giang về việc phân bổ kinh phí thực hiện dự án Hỗ trợ nông nghiệp Cacbon thấp và Chương trình mở rộng quy mô vệ sinh nước sạch nông thôn theo phương thức dựa trên kết quả năm 2019;

Sở Y tế tỉnh Bắc Giang xây dựng Kế hoạch thực hiện truyền thông thay đổi hành vi tỉnh Bắc Giang năm 2019 thuộc Chương trình "Mở rộng quy mô Vệ sinh và Nước sạch nông thôn dựa trên kết quả" cụ thể như sau:

I. MỤC TIÊU

1. Mục tiêu chung

Nâng cao nhận thức, thay đổi hành vi của người dân nông thôn nhằm cải thiện hành vi vệ sinh cá nhân, tăng cường tỷ lệ người dân được tiếp cận bền vững với nước sạch và vệ sinh nông thôn được cải thiện cho người dân ở các vùng nông thôn tại 31 xã tham gia Chương trình của tỉnh Bắc Giang.

2. Mục tiêu cụ thể

2.1. Mục tiêu hoạt động

- 100% hộ dân trong xã tham gia "Vệ sinh toàn xã" được tuyên truyền, vận động xây và sử dụng nhà tiêu hợp vệ sinh, thông qua cung cấp thông tin về các loại nhà tiêu hợp vệ sinh, cũng như cách sử dụng và bảo quản nhà tiêu đúng quy cách.

- 100% hộ dân trong xã tham gia "Vệ sinh toàn xã" được cung cấp kiến thức về vệ sinh cá nhân và rửa tay với xà phòng và nước sạch vào các thời điểm quan trọng.

- Các chủ cửa hàng, nhà sản xuất vật liệu xây dựng đồng ý trở thành CHTI và cộng tác viên, thợ xây trong các xã tham gia “Vệ sinh toàn xã” được đào tạo tập huấn về thị trường vệ sinh, kỹ thuật xây dựng nhà tiêu, lập kế hoạch kinh doanh, kỹ năng bán hàng để xây dựng và phát triển thành hệ thống cửa hàng tiện ích.

- 90% cán bộ trạm y tế xã, y tế thôn bản tham gia thực hiện Chương trình được đào tạo tập huấn về các mô hình thúc đẩy vệ sinh; truyền thông thay đổi hành vi vệ sinh; thúc đẩy thị trường vệ sinh, kiểm tra, giám sát vệ sinh nhà tiêu hộ gia đình; nhà tiêu trường học và trạm y tế.

- Các xã tham gia “Vệ sinh toàn xã” có ít nhất trên 70% hộ gia đình có nhà tiêu được cải thiện và trên 80% hộ gia đình có điểm rửa tay, có xà phòng (hoặc sản phẩm thay thế xà phòng).

- 20 xã trong các xã tham gia “Vệ sinh toàn xã” tại các trường học (điểm trường chính) và trạm y tế có công trình cấp nước, vệ sinh đạt tiêu chuẩn và có điểm rửa tay đang hoạt động.

2.2. Mục tiêu kết quả đầu ra năm 2019

20 xã đạt các tiêu chí “Vệ sinh toàn xã” được đoàn kiểm toán đánh giá và công nhận.

II. NỘI DUNG HOẠT ĐỘNG

1. Địa bàn thực triển khai

1.1. Các xã đăng ký mới

Gồm 4 của huyện Tân Yên: An Dương, Tân Trung, Lam Côt, Phúc Sơn

1.2. Các xã chuyển tiếp

- 20 xã tham gia chương trình năm 2018 chuyển sang: Hợp Đức, Liên Chung, Ngọc Thiện, Ngọc Lý, Ngọc Châu, Việt Lập của huyện Tân Yên; Đại Thành, Hợp Thịnh, Hương Lâm, Danh Thắng, Thường Thắng, Châu Minh, Ngọc Sơn, Hoàng Thanh, Mai Đình của huyện Hiệp Hòa; Phồn Xương, Tiến Thắng, An Thượng, Đồng Tiến, Đồng Vương, Tam Tiến, Tam Hiệp, Hương Vĩ, Tân Sỏi, Đồng Lạc, Tân Hiệp, Canh Nậu của huyện Yên Thế.

- 07 xã đã đạt "Vệ sinh toàn xã" năm 2018 được đề nghị kiểm đếm đánh giá trong năm 2019. Đồng thời triển khai các hoạt động truyền thông lồng ghép với các hoạt động của địa phương, của nhà trường nhằm duy trì "Vệ sinh toàn xã" bền vững.

2. Đối tượng hưởng lợi

Là các hộ gia đình nông thôn, chủ các cửa hàng tiện ích ngoài ra các cán bộ tham gia cũng sẽ được tăng cường nâng cao năng lực qua quá trình thực hiện của Chương trình.

3. Nội dung hoạt động

Các hoạt động dưới đây nhằm thúc đẩy thực hiện mục tiêu của kế hoạch truyền thông, tập trung vào các lĩnh vực sau:

- Tạo môi trường thuận lợi;
- Truyền thông nâng cao nhận thức nhằm thay đổi hành vi, tạo nhu cầu xây dựng và sử dụng nhà tiêu HVS;
- Phát triển chuỗi thị trường vệ sinh.

3.1. Tạo môi trường thuận lợi

Tập trung vào các hoạt động chính là vận động chính sách, nâng cao năng lực cho cán bộ thực hiện; giám sát và đánh giá.

a) Các hoạt động vận động chính sách:

Vận động thông qua các kênh khác nhau bao gồm các phương tiện truyền thông đại chúng nhằm tăng cường sự quan tâm của các nhà hoạch định chính sách, các nhà quản lý về công tác vệ sinh thông qua hội thảo và các sự kiện, sử dụng video, tài liệu cung cấp các bằng chứng về tác động của vệ sinh đến sức khỏe và xã hội và các công cụ thông tin khác được thiết kế cho những người ra quyết định và lãnh đạo. Thông qua các hội nghị triển khai vệ sinh các cấp:

- Vận động đại diện UBND, đại diện của tất cả các ban ngành liên quan tham gia vào các hội nghị này. Lồng ghép các mục tiêu thu hút sự quan tâm của các cấp lãnh đạo.

- Cung cấp các số liệu cụ thể, bằng chứng về công tác vệ sinh trong tỉnh: Số liệu báo cáo, băng video...

- Cung cấp các thông tin, các phương pháp và công cụ được sử dụng trong chương trình.

- Vận động các nhà quản lý đưa mục tiêu về vệ sinh vào kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội hàng năm của tỉnh/huyện/ xã.

- Vận động các nhà quản lý tham gia trực tiếp vào một số hoạt động triển khai tại các cấp (ví dụ các sự kiện vệ sinh, phóng sự vệ sinh phát trên TV...), và các hoạt động đánh giá tại địa phương.

- Vận động các nhà quản lý tham gia vào các cuộc họp giao ban cấp tỉnh và huyện, xã.

* Các hoạt động nâng cao năng lực cho cán bộ thực hiện chương trình các cấp:

- Trung tâm KSBT chịu trách nhiệm tiếp nhận bộ công cụ truyền thông và lựa chọn các giảng viên nòng cốt cấp tỉnh. Trung tâm KSBT sẽ hỗ trợ TTYT huyện và trạm y tế xã trong việc lựa chọn các cán bộ tham gia tập huấn và triển khai các hoạt động truyền thông thay đổi hành vi tại cộng đồng;

- Tập huấn cho giảng viên nòng cốt (TOT): Các giảng viên nòng cốt được tập huấn ở trung ương sẽ là các giảng viên cho các cấp thấp hơn để truyền đạt lại

các kinh nghiệm, kiến thức và kỹ năng truyền thông tại cộng đồng. Các lớp tập huấn TOT ở các cấp tại địa phương sẽ tập trung vào các nội dung sau:

- + Kỹ năng truyền thông, vận động cộng đồng thay đổi hành vi vệ sinh cá nhân, vệ sinh môi trường;

- + Kỹ năng lập kế hoạch và tổ chức triển khai các hoạt động của Chương trình;

- + Kiểm tra, giám sát các hoạt động của Chương trình; xây dựng và sử dụng nhà tiêu cải thiện, tiếp thị vệ sinh và kết nối chuỗi cung - cầu.

- Các khóa tập huấn cho cán bộ thực hiện dự án:

- + Cấp huyện: Xây dựng năng lực về kế hoạch cấp huyện, vận động chính sách, hỗ trợ và giám sát, điều phối giữa các hoạt động BCC và tăng cường chuỗi cung cấp khu vực tư nhân

- + Cấp xã: Xây dựng năng lực về kế hoạch cấp xã, hỗ trợ và giám sát thực hiện, và kết nối với khu vực tư nhân, ...

- + Cấp Thôn bản: bao gồm cán bộ y tế, trưởng thôn/làng, tổ chức quần chúng. Xây dựng năng lực về triển khai các hoạt động truyền thông, theo dõi và báo cáo.

- Tập huấn cho khu vực tư nhân: Để phát triển thị trường vệ sinh, phát triển các mô hình kinh doanh nhằm thúc đẩy thị trường vệ sinh phát triển. Hoạt động này bao gồm các khóa tập huấn sau:

- + Tập huấn về kỹ năng xây dựng nhà tiêu cho Cửa hàng tiện ích (CHTI) và thợ xây bao gồm: Các loại nhà tiêu và cấu tạo từng loại; Các vật liệu thay thế để xây nhà tiêu; Xây dựng nhà tiêu hợp vệ sinh giá rẻ; Các kỹ thuật xây nhà tiêu.

- + Tập huấn về kỹ năng tiếp thị bán hàng cho cộng tác viên.

- + Tập huấn cho CHTI, các chủ cửa hàng bán vật liệu xây dựng và các cá nhân tham gia kinh doanh về lập kế hoạch kinh doanh, cung cấp các thông tin về thị trường vệ sinh tiềm năng ở địa phương và giúp cửa hàng dự đoán thị trường và dự tính tài chính trước khi triển khai mô hình kinh doanh CHTI.

b) Giám sát và đánh giá:

- Trung tâm KSBT tỉnh sẽ tiếp nhận các biểu mẫu báo cáo chuẩn từ Trung ương để sử dụng vào theo dõi việc thực hiện các hoạt động BCC và cung cấp vệ sinh. Các báo cáo sẽ được sử dụng để thẩm tra việc thực hiện kế hoạch BCC. Báo cáo sẽ có đủ chi tiết, ví dụ hợp thôn: ngày họp, số lượng người tham gia và giới tính, hoạt động, các vấn đề thảo luận, v.v...; các sự kiện bán hàng và xúc tiến vệ sinh: ngày sự kiện, người tham gia, số lượng bán hàng,... cũng cấu thành một phần của theo dõi và báo cáo.

- Triển khai các hoạt động giám sát và thực hiện Chương trình tại cộng đồng.

- + Giám sát của tuyến tỉnh: Đối với giám sát chung các hoạt động của Chương trình sẽ thực hiện 7 lần/năm. Thực hiện giám sát, hỗ trợ 1 lần/hoạt động

đối với các hoạt động như tập huấn, truyền thông, của tuyến huyện, xã, thôn/bản...

+ Giám sát của tuyến huyện: Đối với giám sát chung các hoạt động của Chương trình sẽ thực hiện 7 lần/năm. Thực hiện giám sát, hỗ trợ 1 lần/hoạt động đối với các hoạt động truyền thông, của tuyến xã, thôn/bản...

+ Giám sát của tuyến xã: Đối với giám sát chung các hoạt động của Chương trình sẽ thực hiện 30 lần/năm. Đối với giám sát riêng rẽ các hoạt động như truyền thông, họp thôn và các hoạt động do thôn tổ chức sẽ được ban điều hành xã căn cứ vào tình hình và số lượng tổ chức các hoạt động để lên kế hoạch giám sát và hỗ trợ kỹ thuật thường xuyên...

- Thực hiện hoạt động báo cáo tiến độ theo đúng định kỳ sau:

+ Tuyên truyền viên thôn bản sẽ lập các báo cáo hoạt động tại thôn theo từng tháng và nộp lại cho cán bộ y tế xã vào ngày 30 hàng tháng.

+ Đối với hoạt động BCC ở cấp xã, trạm y tế xã lập báo cáo theo quý và nộp cho trung tâm y tế huyện vào ngày 30 cuối quý.

+ Trung tâm y tế huyện tổng hợp báo cáo và gửi Trung tâm KSBT theo quý, vào ngày 5 của tháng đầu mỗi quý tiếp theo.

+ Trung tâm KSBT báo cáo cho Ban điều hành Chương trình tỉnh, Cục QLMTYT hàng quý, vào ngày 20 của tháng đầu mỗi quý tiếp theo. Hàng năm Trung tâm KSBT tỉnh tổng hợp báo cáo cho Sở NN-PTNT; Bộ NN-PTNT và Bộ Y tế ở cấp trung ương cùng với kế hoạch BCC cho năm tiếp theo.

3.2. Hoạt động truyền thông thay đổi hành vi (chi tiết Phụ lục 1)

a) Cấp tỉnh, huyện:

- Hội nghị triển khai, tổng kết cấp tỉnh, huyện: Vận động chính sách thông qua các hội nghị lập kế hoạch, hội nghị tổng kết ...để có được sự cam kết của chính quyền và các bên liên quan tạo điều kiện và thực hiện Chương trình. (có thể lồng ghép chung hội nghị tổ chức của 03 ngành Y tế; Giáo dục và Nông nghiệp).

- Ký kết hợp đồng in ấn, sản xuất và phân phối tài liệu truyền thông: Toàn bộ các tài liệu/ công cụ truyền thông được sử dụng trong quá trình thực hiện sẽ do Trung tâm KSBT tỉnh in ấn và sau đó phân phát về cho huyện → xã → thôn theo số lượng được dự trù cụ thể:

+ Tài liệu hướng dẫn thực hiện các hoạt động BCC: tài liệu này được phát cho cán bộ y tế các cấp, cộng tác viên thôn bản, CHTI và tuyên truyền viên.

+ Danh mục sản phẩm nhà tiêu: Tài liệu này sẽ được phát cho các tuyên truyền viên thôn bản, cộng tác viên bán hàng, thợ xây, CHTI.

+ Pano: Sẽ được treo ở những khu vực đông người qua lại, ở những trục đường giao thông chính hoặc trung tâm của huyện, xã.

+ Tờ rơi sẽ được phát cho các HGD trong hoạt động họp thôn hoặc thăm hộ gia đình.

+ Áp phích tuyên truyền về nhà tiêu HVS và rửa tay bằng xà phòng: Áp phích sẽ được sử dụng trong các buổi họp thôn, treo tại trung tâm y tế, trường học, UBND xã, nhà văn hóa thôn (*Tài liệu nhận từ Chương trình cấp*).

- Các hoạt động truyền thông qua các phương tiện thông tin đại chúng như phát các thông điệp về vệ sinh môi trường, xây dựng các phóng sự, tin bài về tình hình vệ sinh môi trường trên địa bàn tỉnh. Hoạt động nâng cao năng lực cho cán bộ các cấp: các cán bộ nòng cốt thực hiện Chương trình tuyến tỉnh, huyện sẽ được tuyên trung ương hỗ trợ, đào tạo thành các giảng viên nòng cốt để có khả năng truyền đạt, hướng dẫn và hỗ trợ cán bộ tuyến dưới triển khai tốt các hoạt động của Chương trình.

- Trung tâm KSBT, TTYT huyện sẽ trực tiếp thực hiện và phối hợp với các đơn vị liên quan để tổ chức Lễ công nhận xã đạt "Vệ sinh toàn xã" tại các xã.

b) Các hoạt động truyền thông tại cấp xã:

Xã là đơn vị hành chính cơ sở với hệ thống chính trị đồng bộ, có vai trò quyết định. Cần thiết xây dựng cấp xã là cấp thực hiện cơ bản trong các Chương trình Vệ sinh nông thôn (VSNT), trong đó trạm y tế xã trở thành tổ chức thực hiện VSNT chủ chốt, tiên phong trong việc vận động người dân xây và sử dụng nhà tiêu hợp vệ sinh và thay đổi hành vi vệ sinh một cách bền vững. Các hoạt động truyền thông, nâng cao nhận thức và thay đổi hành vi của cộng đồng về nhà tiêu hợp vệ sinh do cán bộ y tế cấp xã làm đầu mối tổ chức, điều hành với sự tham gia của các tổ chức chính trị xã hội như hội phụ nữ, cụ thể như sau:

- Hội nghị triển khai Chương trình Vệ sinh của xã: Hội nghị này được tổ chức hoặc lồng ghép vào các cuộc họp với nội dung và hình thức thực hiện tương tự như hội nghị cấp tỉnh, huyện.

- Phát tin qua loa truyền thanh: Loa phát thanh là phương tiện rất cần thiết trong việc thực hiện nhiệm vụ tuyên truyền chính trị tại địa phương, đồng thời là phương tiện hữu ích với những người dân để tiếp nhận thông tin. Loa phát thanh xã sẽ đưa những bản tin, những quy định pháp luật, những tấm gương điển hình hoặc đơn giản là giới thiệu mô hình chuỗi cung ứng... liên quan đến vệ sinh. Các bản tin sẽ do cán bộ y tế xã xây dựng và chịu trách nhiệm phát trên loa. Thời điểm phát cụ thể sẽ do UBND xã quyết định vào các đợt cao điểm truyền thông Vệ sinh môi trường.

- Tổ chức các buổi truyền thông trực tiếp theo Mô hình Vệ sinh tổng thể có sự tham gia của cộng đồng (CLTS) hoặc các phương pháp truyền thông trực tiếp khác theo định hướng của Chương trình. Trạm y tế xã phối hợp với TTYT huyện, tổ chức đối với một số thôn bản có tỷ lệ nhà tiêu thấp.

c) Các hoạt động truyền thông tại cấp thôn:

Phần lớn các nỗ lực BCC sẽ được tập trung vào những mục tiêu phát huy hiệu quả nhất trong thay đổi hành vi: ở hộ gia đình, thôn/bản, ở cấp xã; ở Mầm non, Tiểu học, Trung học cơ sở sau khi tiếp nhận các công trình mới trong Chương trình. Cách tiếp cận chung là thông qua chiến dịch truyền thông thay đổi hành vi được thực hiện bởi các cán bộ y tế thôn/bản, được hỗ trợ bởi cộng tác viên, Hội phụ nữ, Đoàn thể... Các hoạt động cụ thể như sau:

- Vẽ sơ đồ vệ sinh thôn bản: Sơ đồ vệ sinh thôn thể hiện được tình hình vệ sinh trong thôn một cách trực quan. Các nhãn màu khác nhau sẽ biểu thị rõ tình trạng vệ sinh của từng hộ: có nhà tiêu hợp vệ sinh, có nhà tiêu không hợp vệ sinh, hoặc chưa có nhà tiêu. Mỗi thôn sẽ có một sơ đồ thôn khi bắt đầu Chương trình vệ sinh và sẽ được cập nhật trước và sau mỗi cuộc họp thôn chuyên về vệ sinh hộ gia đình. Sơ đồ thôn sẽ được tuyên truyền viên sử dụng trong các buổi họp thôn chuyên về vệ sinh, trong các buổi họp lồng ghép và được treo ở nhà văn hóa thôn.

- Các cuộc họp thôn về vệ sinh: Họp thôn chuyên đề về vệ sinh là một trong những kênh truyền thông chính để vận động các hộ gia đình đầu tư vào vấn đề vệ sinh và cải thiện các thói quen vệ sinh. Mỗi thôn sẽ tổ chức ít nhất 2 cuộc họp thôn. Cuộc họp thôn thứ nhất, tập trung nâng cao nhận thức và tuyên truyền các lợi ích của nhà tiêu hợp vệ sinh và giới thiệu bản đồ vệ sinh thôn. Cuộc họp thôn thứ hai và các cuộc họp lồng ghép chủ đề vệ sinh môi trường sẽ tập trung cung cấp các thông tin về các cơ sở cung ứng nhà tiêu, giá thành và phương án mua hàng. Thực hiện được cam kết và kế hoạch xây nhà tiêu của người dân; tập trung cập nhật bản đồ vệ sinh thôn và nâng cao nhận thức của người dân về cách sử dụng và bảo quản nhà tiêu đúng cách. Họp thôn chuyên về vệ sinh sẽ được tổ chức trong năm đầu tiên ở các xã can thiệp. Các năm sau không tổ chức họp chuyên đề mà họp lồng ghép trong các cuộc họp của các tổ chức đoàn thể hoặc các cuộc họp khác của thôn.

- Họp lồng ghép (kết hợp nội dung vệ sinh trong các cuộc họp thôn thông thường) Các cuộc họp thường kỳ trong thôn sẽ đưa thêm các nội dung về vệ sinh vào trong chương trình cuộc họp, để cung cấp các thông tin cập nhật về các vấn đề vệ sinh và tình trạng vệ sinh trong thôn.

- Thăm hộ gia đình: Đây là kênh truyền thông quan trọng thứ hai trong chiến dịch truyền thông. Các tuyên truyền viên thôn bản sẽ đến thăm các hộ dân và vận động hộ dân xây nhà tiêu hợp vệ sinh sau khi đã giải thích cụ thể cho họ hiểu về các lợi ích của nhà tiêu hợp vệ sinh, về giá cả và đặc tính của các phương án nhà tiêu khác nhau. Trong các chuyến thăm hộ, người tuyên truyền viên sẽ phải thay đổi các thông điệp vận động và các nội dung cung cấp cho hộ gia đình sao cho phù hợp với hoàn cảnh của hộ đó, ví dụ như khả năng chi trả, diện tích đất sẵn có, nguồn nước sử dụng, và các động cơ xây dựng nhà tiêu của hộ, hướng dẫn cho hộ dân biết cách sử dụng và bảo quản từng loại nhà tiêu, đồng thời cố gắng kết nối hộ dân với các cơ sở cung ứng nhà tiêu và các cộng tác viên bán hàng. Nếu người dân thực sự không có khả năng chi trả, tuyên truyền viên sẽ hướng dẫn cho hộ cách tự xây nhà tiêu (sử dụng tờ rơi hướng dẫn

tự xây nhà tiêu) để họ có thể tự xây được nhà tiêu theo đúng tiêu chuẩn kỹ thuật khi có khả năng về kinh tế.

- Tuyên truyền trên loa phát thanh: (Lồng ghép vào các chương trình phát thanh của thôn) Kênh truyền thông này sẽ tập trung tuyên truyền các thông điệp vận động và các thông tin hữu ích như các quy định về vệ sinh, lịch họp thôn về vệ sinh hay tỷ lệ bao phủ nhà tiêu hợp vệ sinh trong thôn. Loa phát thanh chỉ là kênh truyền thông phụ trợ để tuyên truyền các thông điệp vận động với độ dài khoảng 01 phút và các bản tin dài khoảng 3 phút. Cán bộ địa phương có thể phát tin thông báo về các sự kiện vệ sinh cấp xã qua mạng lưới loa phát thanh hàng tuần.

3.3. Các hoạt động phát triển thị trường vệ sinh

a) Lựa chọn và phát triển các mô hình kinh doanh vệ sinh.

Có 2 loại mô hình kinh doanh chính trong lĩnh vực vệ sinh cần được lựa chọn và phát triển bao gồm:

- Cửa hàng tiện ích cung cấp dịch vụ trọn gói được sử dụng đối với vùng có thị trường mua bán vật liệu và trang thiết bị vệ sinh.

- Dịch vụ từng phần được sử dụng đối với những vùng chưa có thị trường mua bán vật liệu sẽ áp dụng mô hình dịch vụ tại chỗ thông qua các nhóm thợ xây hay tuyên truyền viên ở cộng đồng.

b) Mô hình cửa hàng tiện ích (CHTI)

- *Cửa hàng tiện ích* là một mô hình cửa hàng bán lẻ mà tại đó các khách hàng có thể mua tất cả các vật liệu và trang thiết bị cần thiết để xây một nhà tiêu hợp vệ sinh hoàn chỉnh. Các cửa hàng này có thể cung cấp các dịch vụ khác nhau như dịch vụ xây dựng, vận chuyển, tư vấn cho hộ gia đình về loại nhà tiêu phù hợp, cách sử dụng và bảo quản nhà tiêu, hỗ trợ tài chính hoặc bảo hành sản phẩm để người dân chọn được loại hình phù hợp với nhu cầu và khả năng tài chính của gia đình mình với mức giá chuẩn và chất lượng tốt. Người dân có thể sử dụng một phần hoặc toàn bộ dịch vụ của các CHTI tùy theo nhu cầu của gia đình mình.

- Lựa chọn và thành lập CHTI, Trung tâm KSBT sẽ hỗ trợ thành lập và tập huấn các CHTI, mạng lưới tiếp thị và phân phối của cửa hàng bằng cách tuyên truyền về mô hình kinh doanh này;

- Đào tạo đội ngũ thợ xây, CHTI cần thành lập mạng lưới thợ xây để có thể cung cấp trọn gói sản phẩm nhà tiêu đồng thời quản lý được chất lượng xây dựng của sản phẩm. Đội ngũ thợ xây này sẽ được tham gia vào lớp tập huấn về kỹ thuật xây dựng, cách sử dụng và bảo quản các loại nhà tiêu hợp vệ sinh.

- Lập mạng lưới Cộng tác viên bán hàng (CTV), bao gồm lựa chọn các ứng cử viên làm CTV, tập huấn cho họ cách xây dựng mạng lưới tiếp thị của mình để họ có thể tiếp tục mở rộng hoạt động sau khi chương trình vệ sinh ngừng hỗ trợ. CTV là cầu nối giữa bên bán (CHTI) và bên mua (hộ gia đình),

cung cấp dịch vụ xây nhà tiêu đáp ứng với nhu cầu của khách hàng. CTV có thể là cán bộ y tế thôn bản, cán bộ phụ nữ, thôn bản, v.v..

- Kết nối nhóm Gom vốn quay vòng (GVQV) và CHTI, đây là hoạt động tuyên truyền, vận động các thành viên trong nhóm GVQV tham gia sử dụng vốn quay vòng của nhóm vào mục đích xây nhà tiêu hợp vệ sinh thông qua dịch vụ được cung cấp của cửa hàng tiện ích do các Cộng tác viên bán hàng; Hội phụ nữ xã, thôn và những người đang điều hành và quản lý nhóm GVQV thực hiện. Tiến trình thực hiện qua các bước: Chuẩn bị các thông tin từ CHTI như khả năng hỗ trợ tài chính, Tỷ lệ lãi suất, Chính sách giảm giá; Giải thích về mô hình nhóm GVQV xây nhà tiêu hợp vệ sinh; Trả lời các thắc mắc của thành viên nhóm GVQV; Hẹn thăm các hộ có nhu cầu tham gia; Thăm hộ có nhu cầu tham gia nhóm GVQV; Thống nhất về việc mua nhà tiêu; Hoàn tất thủ tục mua nhà tiêu theo nhóm; Nhận tiền quỹ của nhóm GVQV thanh toán với CHTI, Mở rộng quy mô nhóm.

c) Mô hình dịch vụ từng phần đối với nơi thị trường chưa phát triển:

Thông qua các nhóm thợ xây hay tuyên truyền viên ở cộng đồng bao gồm các hoạt động như: (i) Thợ xây đúc ống bi và lắp đặt ống bi, tấm nanh bê tông hoặc xây dựng tại hộ gia đình. (ii) Cho thuê/ mượn khuôn đổ ống bi; (iii) Cửa hàng bán lẻ kiêm lắp đặt dụng cụ, thiết bị nhà tiêu; (iv) Mô hình cửa hàng bán lẻ kiêm việc sản xuất phụ kiện, tấm nanh bê tông và lắp đặt nhà tiêu quy mô trung bình; (v) Mô hình cơ sở cung cấp dịch vụ đúc ống bi và lắp đặt nhà tiêu tại chỗ- quy mô nhỏ. Mô hình này còn bao gồm các dịch vụ tư vấn kỹ thuật nhà tiêu của cán bộ y tế, thợ xây, dịch vụ hỗ trợ tài chính, vận chuyển, dịch vụ hút, thông tắc bể phốt....

III. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

Ủy ban nhân dân tỉnh là Cơ quan chủ quản thành phần, chịu trách nhiệm quản lý, chỉ đạo, phân giao nhiệm vụ cho các sở, ngành trong việc thực hiện Chương trình trên địa bàn tỉnh.

1. Thành lập và kiện toàn Ban Điều hành Hợp phần vệ sinh

- Tại tuyến huyện huyện thành lập và kiện toàn Ban Điều hành triển khai Hợp phần vệ sinh các cấp với các thành phần như sau: Lãnh đạo UBND huyện là Trưởng ban, Lãnh đạo Trung tâm Y tế huyện làm Phó ban, các thành viên là đại diện Hội LHPN huyện; Ngân hàng chính sách xã hội, Hội Nông dân, Đoàn thanh niên và đại diện các ban, ngành đoàn thể có liên quan khác.

- Tại xã kiện toàn Ban Điều hành triển khai hợp vệ sinh cấp xã bao gồm Lãnh đạo UBND xã là Trưởng ban, Trạm trưởng Trạm y tế xã làm Phó ban, các thành viên là đại diện Hội Phụ nữ, Đoàn thanh niên, Hội Nông dân và đại diện các đoàn thể có liên quan khác.

- Tại thôn kiện toàn Ban vận động: có các Ban, Ngành đoàn đoàn thể thôn tham ra, trong đó Trưởng thôn làm Trưởng Ban vận động

2. Phân công nhiệm vụ cụ thể cho các đơn vị

2.1. Tuyên tỉnh

a) Sở Y tế:

- Phối hợp với Ban Chỉ đạo Chương trình của tỉnh tham mưu cho UBND tỉnh chỉ đạo triển khai và tổ chức thực hiện các hoạt động thuộc Hợp phần vệ sinh của Chương trình trên địa bàn tỉnh. Thực hiện các nhiệm vụ sau:

- Xây dựng kế hoạch và ban hành các văn bản chỉ đạo triển khai thực hiện Hợp phần vệ sinh đạt chỉ tiêu kế hoạch của Chương trình.

- Chỉ đạo Trung tâm Kiểm soát bệnh tật thực làm đầu mối triển khai thực hiện các hoạt động của Hợp phần vệ sinh thuộc chương trình để chỉ đạo, hướng dẫn cácTTYT tuyến huyện, Trạm Y tế xã, huy động hệ thống cán bộ y tế thôn bản, phụ nữ tham gia thực hiện các hoạt động của Chương trình;

- Tổ chức kiểm tra, giám sát, báo cáo kết quả thực hiện Hợp phần vệ sinh theo quy định.

b) Sở Giáo dục và Đào tạo:

Chịu trách nhiệm xây dựng, tổ chức và thực hiện các hoạt động về vệ sinh tại trường học. Phối hợp chặt chẽ với Trung tâm KSBT để hoàn thiện bản kế hoạch Truyền thông thay đổi hành vi vệ sinh; tổ chức triển khai thực hiện các hoạt động tại trường học đồng bộ với hoạt động của ngành y tế để bảo đảm các tiêu chí Vệ sinh toàn xã (đầu ra của Chương trình).

c) Trung tâm Kiểm soát bệnh tật:

- Là đơn vị làm đầu mối thực hiện toàn bộ các hoạt động của Hợp phần vệ sinh thuộc Chương trình, tập trung vào các nhiệm vụ sau:

- Tổ chức thực hiện triển khai các Kế hoạch đã được phê duyệt: Tổ chức các hoạt động đào tạo tập huấn, nâng cao năng lực và các hoạt động truyền thông; triển khai các hoạt động kiểm tra, giám sát, báo cáo đánh giá của Chương trình báo cáo Sở Y tế và Ban Chỉ đạo.

- Lựa chọn, thiết kế các loại hình nhà tiêu phù hợp với địa phương và tổ chức xây dựng, kiểm tra, giám sát, nghiệm thu công trình nhà tiêu HVS hộ gia đình và trạm y tế xã.

- Lập dự toán chi tiết kinh phí hoạt động được giao, trình cấp có thẩm quyền thẩm định, đồng thời tổ chức thực hiện giải ngân đạt tiến độ và đúng quy định của Nhà nước hiện hành.

- Phối hợp chặt chẽ với ngành Giáo dục tổ chức triển khai các hoạt động tại xã tham gia Chương trình bảo đảm các tiêu chí Vệ sinh toàn xã. Đồng thời phối hợp với các Sở, ban ngành có liên quan để triển khai các hoạt động truyền thông trên địa bàn tỉnh.

- Tổ chức kiểm tra, giám sát hỗ trợ các tuyến thực hiện các hoạt động của Chương trình. Tham gia hỗ trợ các đoàn kiểm đếm đánh giá vệ sinh toàn xã.

- Thực hiện báo cáo kết quả hoạt động của Chương trình theo quy định.

d) Các tổ chức liên quan:

Các tổ chức liên quan trong thực hiện kế hoạch BCC các cấp bao gồm Hội liên hiệp phụ nữ và các tổ chức chính trị xã hội, các tổ chức phi chính phủ quốc tế và Việt Nam, các tổ chức tín dụng, NHCSXH và khu vực tư nhân như các nhà sản xuất, cung cấp, các cửa hàng tiện ích, thợ xây...

2.2. Tuyển huyện

a) Ủy ban nhân dân huyện:

Thường xuyên chỉ đạo các phòng, ban của huyện và UBND các xã, Trạm y tế, trường học phối hợp với các ban, ngành liên quan triển khai thực hiện công tác truyền thông thay đổi hành vi về nước sạch, VSMT, vệ sinh cá nhân trên địa bàn.

b) Trung tâm Y tế huyện:

- Là đầu mối, phối hợp với các ban ngành của huyện tham mưu cho UBND huyện chỉ đạo triển khai và tổ chức thực hiện các hoạt động thúc đẩy vệ sinh nông thôn trên địa bàn huyện. Trung tâm Y tế huyện có nhiệm vụ:

- Tổ chức chỉ đạo, triển khai các hoạt động truyền thông thay đổi hành vi trên địa bàn, để tăng tỷ lệ nhà tiêu HVS hộ gia đình và trạm y tế xã trên địa bàn huyện.

- Xác định nhu cầu nhà vệ sinh và nhu cầu xây dựng nhà tiêu của các hộ gia đình và trạm y tế.

- Phổ biến các loại hình, thiết kế, giá cả các loại hình nhà tiêu phù hợp với địa bàn huyện. Hướng dẫn và tập huấn kỹ thuật xây nhà tiêu cho tuyến xã và các đội thợ xây.

- Tổ chức kiểm tra, giám sát hỗ trợ tuyến xã thực hiện các hoạt động của Chương trình. Tham gia hỗ trợ các đoàn kiểm đếm đánh giá vệ sinh toàn xã. Tổ chức nghiệm thu hoàn thành xây dựng công trình nhà tiêu HVS hộ gia đình và trạm y tế xã.

- Thực hiện báo cáo kết quả hoạt động của Chương trình theo quy định.

c) Phòng Giáo dục và Đào tạo huyện:

- Tổ chức giám sát việc thực hiện hoạt động truyền thông và duy trì nhà vệ sinh, rửa tay xà phòng trường học.

- Phối hợp với đoàn kiểm đếm đánh giá các tiêu chí tại trường học nằm trong các tiêu chí vệ sinh toàn xã.

2.3. Tuyển xã

* *Trạm Y tế xã* là đầu mối triển khai các hoạt động dự án vệ sinh nông thôn trên địa bàn xã, cụ thể là:

- Hướng dẫn các thôn, bản xây dựng kế hoạch và tổ chức thực hiện thành công kế hoạch hàng năm và cả giai đoạn.

- Giới thiệu, phổ biến các loại hình nhà tiêu HVS phù hợp và giá cả cho người dân tại địa phương.

- Tổ chức mạng lưới truyền thông viên tại xã phục vụ cho các hoạt động của dự án vệ sinh nông thôn, thành phần bao gồm trưởng thôn, cán bộ y tế thôn, cán bộ hội phụ nữ, đoàn thanh niên, hội nông dân, hội cựu chiến binh...

- Tổ chức các hoạt động thông tin, truyền thông, vận động người dân trong địa bàn xã tự xây dựng, sửa chữa, cải tạo nhà tiêu HVS hộ gia đình.

- Tổ chức, thành lập các đội thợ xây cung cấp dịch vụ xây nhà tiêu. Tổ chức triển khai xây dựng mới và sửa chữa các nhà tiêu theo đúng kỹ thuật tại các hộ gia đình và trạm y tế xã.

- Phối hợp kiểm tra, giám sát kỹ thuật, nghiệm thu các công trình vệ sinh đã được xây dựng và sửa chữa.

- Tổ chức lựa chọn các hộ gia đình thuộc nhóm đối tượng ưu tiên hỗ trợ của dự án trình UBND xã phê duyệt.

- Báo cáo kết quả hoạt động cho UBND xã và Ban điều hành huyện.

* Trường học:

- Tập huấn về phương pháp thực hiện truyền thông về vệ sinh môi trường trong trường học cho giáo viên, tổng phụ trách đội, y tế trường học các trường (mầm non, tiểu học và THCS).

- Hội nghị/ Họp triển khai thực hiện hoạt động truyền thông về vệ sinh môi trường trong trường học.

- Triển khai các hoạt động truyền thông lồng ghép trong trường học: tuyên truyền trong lễ chào cờ, giờ sinh hoạt lớp và qua hoạt động của đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh tại tất cả các cấp học.

- Triển khai các hoạt động ngoại khóa về vệ sinh môi trường (trong đó chú ý nội dung rửa tay bằng xà phòng và sử dụng – bảo quản nhà vệ sinh trường học) như Hội thi tìm hiểu, thi vẽ tranh... cho học sinh các trường mầm non và tiểu học.

- Giám sát việc thực hiện hoạt động truyền thông và duy trì nhà vệ sinh, rửa tay xà phòng trường học.

IV. DỰ KIẾN KINH PHÍ THỰC HIỆN (Phụ lục 2)

Tổng kinh phí được cấp năm 2019: 2.750.000.000đ.

Bằng chữ: Hai tỷ bảy trăm năm mươi triệu đồng chẵn.

Trong đó:

- Kinh phí do ngành Y tế thực hiện: 2.610.000.000đ.

- Kinh phí do ngành Giáo dục thực hiện: 140.000.000đ.

V. KIẾN NGHỊ

- Đối với Ban điều phối chương trình Trung ương: Thường xuyên quan tâm, hướng dẫn để hoạt động truyền thông thay đổi hành vi tại tỉnh Bắc Giang đạt kết quả tốt.

- Đối với UBND tỉnh (i) thường xuyên quan tâm chỉ đạo các ban ngành liên quan phối hợp tổ chức triển khai các hoạt động truyền thông thay đổi hành vi trên địa bàn đạt kết quả tốt. (ii) Xem xét cấp kinh phí đối ứng cho hoạt động truyền thông thay đổi hành vi theo kế hoạch kinh phí đã được phê duyệt để bảo đảm cho các hoạt động của Chương trình đạt đúng tiến độ.

Trên đây là kế hoạch truyền thông thay đổi hành vi triển khai Chương trình "Mở rộng quy mô Vệ sinh và Nước sạch dựa trên kết quả" năm 2019 của ngành Y tế tỉnh Bắc Giang, đề nghị các đơn vị được phân công tổ chức triển khai thực hiện tốt các hoạt động của kế hoạch và báo cáo theo quy định./.

Nơi nhận:

- UBND tỉnh;
- Ngân hàng Thế giới tại Việt Nam;
- Cục Quản lý môi trường Y tế - Bộ Y tế;
- Tổng cục Thủy lợi - Bộ NN&PTNT;
- Các sở: NN&PTNT, GD&ĐT, Kế hoạch và Đầu tư, Tài chính;
- Trung tâm Kiểm soát bệnh tật;
- Lưu: VT, NVY.

Bản điện tử:

- Lãnh đạo Sở Y tế;
- Phòng KHTC;
- TTYT, Phòng GD&ĐT huyện: Yên Thế, Hiệp Hòa, Tân Yên.

**KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**